

Raadsinformatiebrief

Datum verzonden

Brief van het college aan de raad

Ons kenmerk
D2020-11-004618
2020-029185

onderwerp

Beantwoording motie ANWB Automaatje Altena

Bijlage(n)
motie PvdT 9 juli

samenvatting

Een activiteit bezoeken of naar je partner in het verzorgingstehuis reizen is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Het ANWB initiatief "Automaatje" zorgt dat, door de inzet van vrijwilligers met een eigen auto, mensen mobiel en actief blijven.

Behandeld door
Piet Steigstra

Voor de gemeente Altena is, naar aanleiding van een motie, gekeken naar de mogelijkheden voor Automaatje.

Team
Team Ruimtelijk Beheer

van de raad gevraagde actie

Kennis nemen van de informatie over Automaatje en eventueel inzetbaarheid van Automaatje kenbaar maken.

Telefoonnummer
0183-516749

Geachte leden van de raad,

E-mail
p.steigstra@gemeentealtena.nl

inleiding

In de motie van PvdT van 9 juli 2020 is gevraagd te kijken naar de mogelijkheden voor realisatie van een ANWB Automaatje servicepunt voor onze gemeente en de raad daarover te informeren.

Ervaringen van gemeenten, ANWB, vrijwilligersorganisaties en Trema zijn geïnventariseerd zodat uw raad met deze RIB geïnformeerd wordt over de mogelijkheden voor de inzet van Automaatje.

Wat is Automaatje?

Automaatje is een initiatief van de ANWB. Vrijwilligers vervoeren hun minder mobiele plaatsgenoten tegen een geringe onkostenvergoeding van 30 cent per kilometer. ANWB stelt kennis, software, begeleiding, training en materiaal gratis beschikbaar.

Het doel is mensen zo lang mogelijk mobiel te houden en hen laten deelnemen aan sociaal maatschappelijke activiteiten. Het initiatief is lokaal georganiseerd en heeft geen winstoogmerk.

Iedereen die minder mobiel is, waarvoor het zelf regelen lastig is en waarvoor geen redelijk alternatief voorhanden is, kan gebruik maken van Automaatje. Automaatje richt zich op mensen die buiten de bestaande regelingen vallen.

Automaatje is actief in 68 gemeentes. Bijvoorbeeld in Drimmelen, Geertruidenberg, Hardinxveld-Giessendam maar ook in Breda en Tilburg.

Het gaat momenteel om circa 20% van de gemeenten in Nederland. Ervaringen in deze gemeenten tonen aan dat Automaatje in een behoefte voorziet. Met name voor de oudere doelgroep die niet zelfstandig mobiel is.

Gemeenten als het nabijgelegen Geertruidenberg en de Hoeksche Waard, die net als Altena meerdere kernen op een ruim oppervlakte hebben, zijn positief over Automaatje. In de Hoeksche Waard is Automaatje al langere tijd actief en behaalde men vóór Corona 800 ritten per maand (27 per dag). Wel geven zij en Geertruidenberg aan dat ten gevolge van het COVID-19 virus het huidige gebruik zeer laag is.

Tips vanuit deze gemeenten zijn: Zorg voor voldoende vrijwilligers, niet alleen voor het rijden maar ook om te plannen. Zorg voor een professionele coördinatie en geef een goede opleiding aan de planners. Organiseer chauffeursbijeenkomsten en laat de professionele ondersteuning leveren door een welzijnsorganisatie. Reken op een voorbereidingstijd van zes maanden en bereid het coronaprotocol goed voor.

Automaatje is relatief goedkoop. Er zijn geen investeringen nodig in een eigen lokaal vervoersconcept of een eigen wagenpark. Dus niet elk initiatief heeft zijn eigen busje of voertuigen. Wel zijn er jaarlijks terugkerende organisatiekosten, zie onder "kosten".

Wat kan Automaatje Altena bieden?

Er worden in Altena veel activiteiten en bijeenkomsten voor ontmoeting, informatie en recreatie georganiseerd. Vanuit welzijnswerk wordt aangegeven dat aan de vraag "hoe kom ik er?" nu vaak geen goede invulling kan worden gegeven.

Het bus- en buurtbusnetwerk in Altena rijdt niet frequent, en veelal niet in de avonden en het weekend. Dit vervoer is lijngebonden met vaste routes. Met name noord-zuid verbindingen zijn niet goed voorzien met het reguliere ov. Automaatje kan kris-kras verbindingen bieden in de hele gemeente.

Met Automaatje wordt door de inzet van vrijwilligers een relatief goedkoop deur-deur systeem geboden. De reiziger betaalt de vrijwilliger 30 cent per kilometer als onkosten vergoeding. Dit is goedkoper dan het huidige "deeltaxi deur-deur vervoer" voor mensen zonder Wmo-indicatie.

Een belangrijk item is dat dit huidige "deeltaxi deur-deur vervoer" voor mensen zonder Wmo-indicatie vervalt met ingang van de nieuwe ov concessie / het nieuwe Kleinschalig Collectief Vervoer contract.

(N.B. De ingangsdata van de nieuwe OV concessie en het nieuwe contract voor Kleinschalig Collectief Vervoer is in verband met het COVID-19 virus nog niet exact bepaald, en ligt volgens de huidige inzichten tussen juli 2023 en januari 2024).

Het doel van Automaatje is mensen actief aan de samenleving deel te laten nemen. Ervaringscijfers van ANWB laten zien dat zes procent van de bevolking in een gemeente

problemen heeft met mobiliteit. Voor Altena gaat het dan om ongeveer 3.300 inwoners. Vaak zijn dit ouderen. In het opstartjaar ontdekt circa vijf procent de voordelen van Automaatje. Grosso modo zijn dit 165 personen. Na een jaar is het gebruik (zonder corona) ongeveer 6 ritten per dag.

Op termijn, na vijf jaar, groeit dit naar verwachting door tot bijna 500 vaste gebruikers die samen zo'n 6.000 ritten per jaar maken (gemiddeld 18 ritten per dag).

In het bestuursakkoord Altena staat benoemd dat iedereen mee moet kunnen doen in Altena (de inclusieve samenleving). Tevens is aangegeven dat onze inwoners zoveel mogelijk zelfredzaam zijn, eventueel met behulp van netwerken (samenredzaam). In die zin is Automaatje passend in het gemeentelijk beleid.

Kosten

ANWB en gemeenten adviseren de inzet van een professionele kracht voor vaste ondersteuning van het initiatief.

De ANWB geeft aan dat de kosten van Automaatje in het eerste jaar ongeveer € 30.000 bedragen. In dat jaar moet o.a. het project opgestart worden, vrijwilligers geworven worden, plansystemen geïmplementeerd en reclame gemaakt worden voor de gebruikers. Overigens is de Regio West Brabant bezig met een startsubsidie voor Automaatje (de zogenaamde "Bravo Samen" regeling). Deze is nog niet geaccordeerd maar in voorbereiding.

Automaatje is in principe een blijvend initiatief met blijvende jaarlijkse kosten. ANWB geeft aan dat er een jaarlijks terugkerend (gemeentelijk) budget van circa € 15.000 nodig is. De jaarlijkse investering is nodig voor zaken als professionele ondersteuning van vrijwilligers, kantoorkosten, website, PR communicatie, administratie et cetera.

Er kan overwogen worden om een startperiode van bijvoorbeeld 3 jaar te hanteren met een evaluatiemoment voor de periode daarna. Dit betreft grosso modo een verwachte investering van € 60.000 = € 30+ € 15+ € 15K.

Indien de inzetbaarheid van Automaatje in Altena gewenst is, wordt een exacte kostenraming opgesteld voor de situatie in Altena.

Toelichting en overwegingen

Om een indicatie te geven van het verschil in reiskosten tussen Automaatje en de huidige deur-deur deeltaxi:

- Een rit van Drongelen naar Wijk en Aalburg van 6,6 kilometer kost met Automaatje € 1,98 en met de deeltaxi € 6,92.
- Een rit van Dussen naar Woudrichem van 11,9 kilometer kost respectievelijk € 3,57 versus € 9,67.
- De kilometerkosten van Automaatje bedragen € 0,30. Die van Deeltaxi € 0,52 + een instaptarief van € 3,48. Overigens is dit in Coronatijd verlaagd naar OV tarief omdat de buurtbussen tijdelijk niet rijden.

Voor Automaatje projecten is voldoende professionele ondersteuning nodig, en er moeten voldoende vrijwilligers (minimaal 50) inzetbaar zijn. Het aantal vrijwilligers is niet onbeperkt. In Altena zijn bijvoorbeeld ook veel vrijwilligers actief bij de buurtbusverenigingen. Deze verenigingen hebben aangegeven problemen te hebben bij het werven van vrijwilligers. Er wordt ingeschat dat er op termijn circa 50 vrijwilligers nodig zijn. Een actieve wervingsaanpak is nodig.

Een soortgelijk initiatief is in 2018 actief geweest in Aalburg (Mobiël Aalburg). Dit initiatief is gestopt vanwege gebrek aan belangstelling. De initiatiefnemer geeft aan dat dit mede kan komen door te lange vooraanmeldtijden (2 dagen) en de beperkte actieradius (25 kilometer maximaal). Wel kan gesteld worden dat de naamsbekendheid en communicatie-inspanningen van Automaatje hoger ligt. In combinatie met beschikbaarheid van Automaatje in de hele gemeente biedt dit een betere uitgangspositie. Ook een vrijwilligersinitiatief in Sleeuwijk, dat op een andere leest geschoeid was, is wegens gebrek aan belangstelling gestopt.

Stichting Trema heeft ervaring met het opstarten en ondersteunen van Automaatje via het Automaatjeproject in Geertruidenberg. De stichting is enthousiast over Automaatje.

Mogelijkheden

1. Introductie Automaatje eind 2023

Indien de raad overweegt om Automaatje te introduceren in Altena dan is het meest logische moment hiervoor de ingangsdatum van de nieuwe OV concessie. Automaatje heeft dan een logische plaats in het vervoerspalet voor Altena omdat de deur tot deur deeltaxi voor niet Wmo-geïndiceerden dan vervalt.

De ingangsdatum is vanwege het COVID-19 virus nog niet exact te benoemen, naar verwachting tussen juli 2023 en januari 2024. Het deur-deur vervoer voor elke inwoner past dan naast het halte-halte vervoer via bus en buurtbus, speciaal groepsvervoer van VOVO voor leden ouderen- en gehandicapten verenigingen en deur-deur vervoer voor mensen met een Wmo indicatie.

2. Een eerdere introductie van Automaatje geeft met name financiële voordelen voor inwoners omdat de bijdrage van de inwoner aan de vrijwillige chauffeur lager is dan het

deur-deur tarief voor de deeltaxi. Wel is dan het huidige deur-deur deeltaxi vervoer nog actief, waardoor tijdelijk twee systemen naast elkaar bestaan met beide een overheidsbijdrage. De deur-deur deeltaxi wordt betaald door de Provincie Noord-Brabant. N.B. Een vroege introductie terwijl veel beperkende maatregelen en aangepast mobiliteitgedrag van mensen door COVID-19 nog actief zijn, leidt tot een laag aantal gebruikers bij de start.

De voorbereidingstijd voor het starten van Automaatje is grosso modo 6 maanden.

Graag stellen wij u als raad in de gelegenheid met de hierboven gegeven informatie uw keuze kenbaar te maken ten aanzien van de inzetbaarheid van Automaatje in Altena en een eventuele startdatum.

Indien gewenst werkt het college een voorstel uit, inclusief concrete kostenraming voor de situatie in Altena.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

drs. A.J.E. van der Werf-Bramer

drs. E.B.A. Lichtenberg MCM